

ŠTÁTNY VZDELÁVACÍ PROGRAM PRE ZÁKLADNÉ VZDELÁVANIE KONSOLIDOVANÉ ZNENIE

- [Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie](#) schváleného Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 31. 3. 2023 pod číslom 2023/831:7-A2140 s platnosťou od 1. 9. 2023
- [Dodatku č. 1](#) schválený pod číslom 2023/10619:9-C2140 s účinnosťou od 10. 10. 2023
- [Dodatku č. 2](#) schválený pod číslom 2024/13599:1-C2141 s účinnosťou od 1. 9. 2024
- [Dodatku č. 3](#) schválený pod číslom 2025/7937:1-C2141 s účinnosťou od 1. 5. 2025

Obsah

PREHĽAD ZMIEN.....	3
ÚVOD.....	5
1 KONKRÉTNE CIELE VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	7
2 PROFIL ABSOLVENTA	9
3 CHARAKTERISTIKA ODBORU VZDELÁVANIA A JEHO DĹŽKA.....	10
4 STUPNE VZDELANIA	11
5 FORMA VÝCHOVY A VZDELÁVANIA	11
6 VZDELÁVACIE OBLASTI	12
7 VZDELÁVACIE ŠTANDARDY.....	14
8 RÁMCOVÉ UČEBNÉ PLÁNY	15
8.1 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM SLOVENSKÝM.....	16
8.2 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY S VYUČOVACÍM JAZYKOM NÁRODNOSTNEJ MENŠINY.....	21
8.3 RÁMCOVÝ UČEBNÝ PLÁN PRE ZÁKLADNÉ ŠKOLY S VYUČOVANÍM JAZYKA NÁRODNOSTNEJ MENŠINY	26
9 VYUČOVACÍ JAZYK	31
10 . OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM A ŽIAKOV S NADANÍM V SÚLADE S PRINCÍPMI INKLUZÍVNEHO VZDELÁVANIA	31
10.1 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV SO ZDRAVOTNÝM ZNEVÝHODNENÍM	32
10.2 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV S NADANÍM	33
11 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA ŽIAKOV V NÁRODNOSTNÝCH ŠKOLÁCH A NÁRODNOSTNÝCH TRIEDACH	35
12 OSOBITOSTI VÝCHOVY A VZDELÁVANIA CUDZINCŮV	36
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA	41

Prílohy štátneho vzdelávacieho programu:

Príloha Vymedzenie gramotnosti a ich gradačná postupnosť

Príloha Vzdelávacie štandardy metakognícia

Príloha Vzdelávacie štandardy charakter

Príloha Vzdelávacie štandardy s minimálnymi učebnými výstupmi

Prehľad zmien

V zmysle Dodatku č. 1 - Dodatku č. 3 a jeho príloh došlo v Štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie k týmto zmenám:

STRANA	ZMENA	DODATOK
11	Poznámka pod čiarou v kapitole „5 Forma výchovy a vzdelávania“ – poznámka pod čiarou, odkazy na legislatívne predpisy; zmena maximálneho rozsahu vyučovania dištančnou formou	1/písm. a) 3/bod 1
14	Textové znenie kapitoly „Vzdelávacie štandardy“: postavenie, vzťah a používanie vzdelávacích štandardov a minimálneho učebného výstupu; v prílohách konsolidovaného znenia sa nachádzajú vzdelávacie štandardy a minimálne učebné výstupy pre jednotlivé vzdelávacie oblasti v prehľadných tabuľkách	1/ písm. b)
15 - 30	Poznámky v kapitole „8 Rámcové učebné plány; v časti „8.1 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským“; „8.2 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny“ a v časti „8.3 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny“: a) k úvodným ročníkom b) k vyučovaniu tretej hodiny telesnej a športovej výchovy c) k realizácii účelových cvičení d) k adaptačným triedam	1/ písm. c) 2/ bod 1. – 3. 3/ bod 2a – 2c; bod 3
31 - 33	Textové znenie kapitoly „10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania“ – doplnenie textu: k úvodným ročníkom; k adaptačným triedam	1/ písm. d) 3/ bod 4
36	Doplnenie textu kapitoly „12 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov“: ďalšie možnosti formy poskytovania jazykovej podpory pre žiakov cudzincov; úprava a doplnenie textu – adaptačné triedy	1/ písm. e) 3/ bod 5
41	Text v kapitole „Záverečné ustanovenia“, doplnenie textu v časti „Používanie Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie“ s odkazom na jeho používanie v znení jeho dodatkov	1/ písm. f)

	Text prílohy vzdelávacieho štandardu pre „slovenský jazyk ako druhý jazyk“; doplnenie textu časti Charakteristika o jeho používaní	1/ písm. g)
	Doplnenie vzdelávacích štandardov vzdelávacích oblastí/vyučovacích predmetov o minimálny učebný výstup	1/ písm. h) Príloha č. 1

S cieľom zvýšiť prehľadnosť zmien podľa Dodatku č. 3 sú tieto zmeny zvýraznené formou sledovania zmien.

Úvod

Deti žijú v súčasnosti v odlišnom svete, ako žili detstvo ich rodičia a iné generácie pred nimi. Majú iné skúsenosti, iné podnety a stoja pred nimi iné príležitosti a výzvy. Väčšina z nich má virtuálny prístup k celému svetu, vďaka čomu môžu poznávať ďaleko viac ako generácie detí pred nimi, žijú v globalizovanom svete. V množstve informácií a dezinformácií však môžu ľahko zablúdiť, digitálny svet ich môže pohltiť, v hustej sieti interakcií s ľuďmi z celého sveta môžu prežívať pocity neistoty, izolácie a osamelosti. Čaká ich budúcnosť, ktorá bude dynamická, no súčasne aj relatívne málo predvídateľná. Preto dnes musíme rozmýšľať o príprave našich detí na budúcnosť inak.

Vzdelávanie pre 21. storočie

Vzdelávacie prostredie

Vzdelávanie pre 21. storočie sa má vyznačovať otvaraním príležitostí na poznávanie, prijatím každého človeka (inkluzívna škola), zodpovednosťou za udržateľnosť života na Zemi (zelená škola), podporovaním efektívneho a bezpečného využívania digitálnych technológií vo výchove a vzdelávaní (digitálna škola).

Žiak – učiteľ - rodič

V škole 21. storočia majú všetci aktéri možnosť spoluvytvárať obsah a formy vzdelávania, spoločne sa vlastnou aktivitou učiť a zlepšovať:

- Žiak bude hlavným aktérom spoluzodpovedným za svoje vzdelávanie.
- Učiteľ bude aktívne sprevádzať žiaka a vytvárať príležitosti na efektívne učenie sa, ale zároveň bude mať dostatočný priestor a podporu na vlastný rozvoj.
- Rodič bude prizývaný k aktívnemu podieľaniu sa na tvorbe kultúry školy a k aktívnej podpore podoby výchovno-vzdelávacieho procesu.

Východisko, že učiteľ vzdeláva žiaka odovzdávaním vedomostí už v 21. storočí neobstojí. Schopnosť zrozumiteľne vysvetliť učivo bude stále výhodou kvalitného učiteľa, oveľa dôležitejšou sa však stane schopnosť učiteľa rozumieť procesom prebiehajúcim v mysli žiaka počas jeho učenia sa: ako rozmýšľa o zadanej úlohe, ako si volí stratégie na jej riešenie, ako postupy riešenia vykonáva a ako pristupuje k identifikácii a prekonávaniu chýb, ako uvažuje o hodnotách, o svojom prežívaní a konaní. Pred učiteľom tiež stojí úloha podporiť tvorivosť detí, spolu s nimi hľadať priestor a rôzne spôsoby sebvýjadrenia a snažiť sa o pochopenie rozmanitých spôsobov vyjadrenia iných ľudí. S tým súvisí aj pripravenosť učiteľa vytvárať priestor žiakovi samostatne sa zamyslieť nad riešením rôznych typov úloh. Súčasťou vzdelávacieho procesu musí byť reflexia procesu učenia, konania a vyjadrenia. Žiak má byť vedený k tomu, aby vedel opísať (reflektovať) svoje myšlienkové postupy a stratégie učenia a riešenia úloh (metakognícia, metaučenie) a na základe toho zdokonaľovať svoju schopnosť učiť sa, vnímať svoj osobnostný potenciál a preberať zodpovednosť za vlastné učenie sa a rozvoj. Žiak má byť tiež podporovaný v zámernej konfrontácii uvažovania a konania s etickými hodnotami a podnecovaný k tvorivosti.

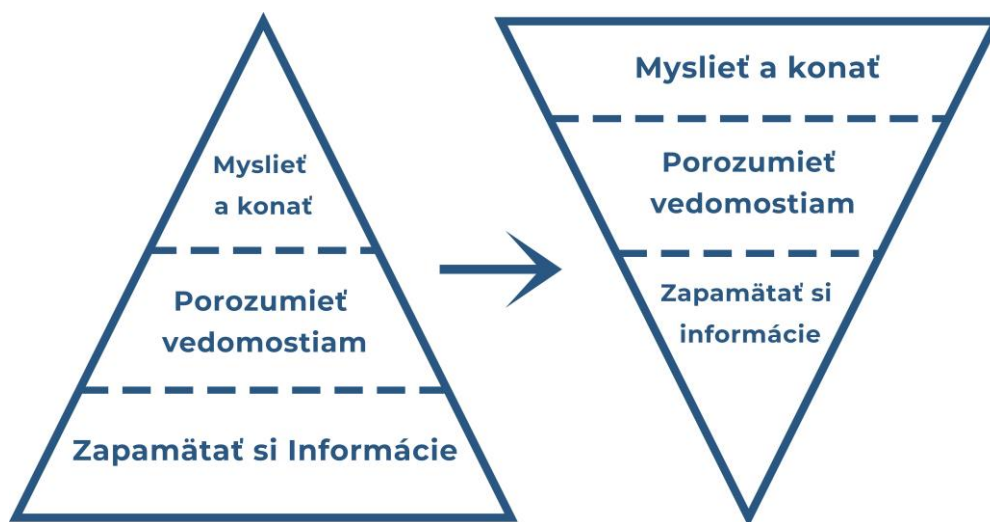
Ciele a obsah vzdelávania

Ťažisko vzdelávania sa v 21. storočí presúva z memorovania poučiek a zapamätávania izolovaných faktov na systematické a zámerné rozvíjanie všestrannej a funkčnej gramotnosti v súlade s požiadavkami spoločnosti, ktorú dokáže uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb. Dôvodom je, že len šírka osvojených vedomostí už nestačí. Pred učiteľom i žiakom stoja náročnejšie méty: ide o hĺbku učenia (sa), schopnosť dávať veci do súvislostí.

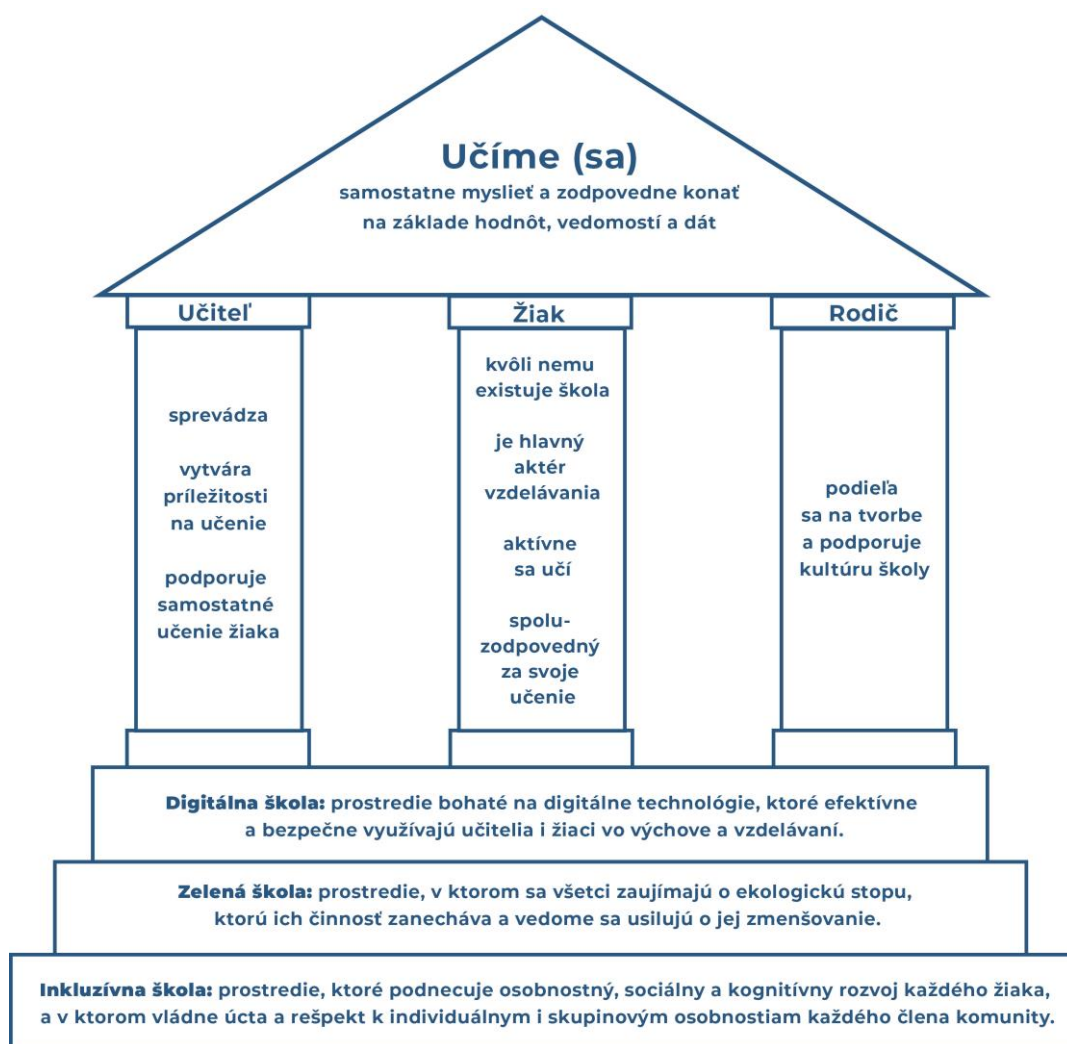
Práve vďaka tomu sa ľudia 21. storočia budú vedieť zapájať do zložitých výziev, prispôbiť sa novým situáciám, preberať zodpovednosť a riešiť zložité problémy, kriticky pristupovať k informáciám, tvoriť a spolupracovať v rôznorodých tímoch.

Vízia vzdelávania pre 21. storočie

“Učíme (sa) samostatne myslieť a zodpovedne konať na základe hodnôt, vedomostí a dát.”

Obrázok 1 Obrátené kurikulum – vizualizácia zmeny v obsahu vzdelávania

Obrázok 2 Piliere kurikula

1 Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania

Základné vzdelávanie poskytuje ucelené a komplexné základy všeobecného vzdelania, ktoré dáva všetkým žiakom predpoklady na porozumenie životu, osvojenie nástrojov učenia sa a základnej orientácie vo svete. Poskytuje základy kultúrnej gramotnosti a podporuje motiváciu k ďalšiemu vzdelávaniu a celoživotnému učeniu sa.

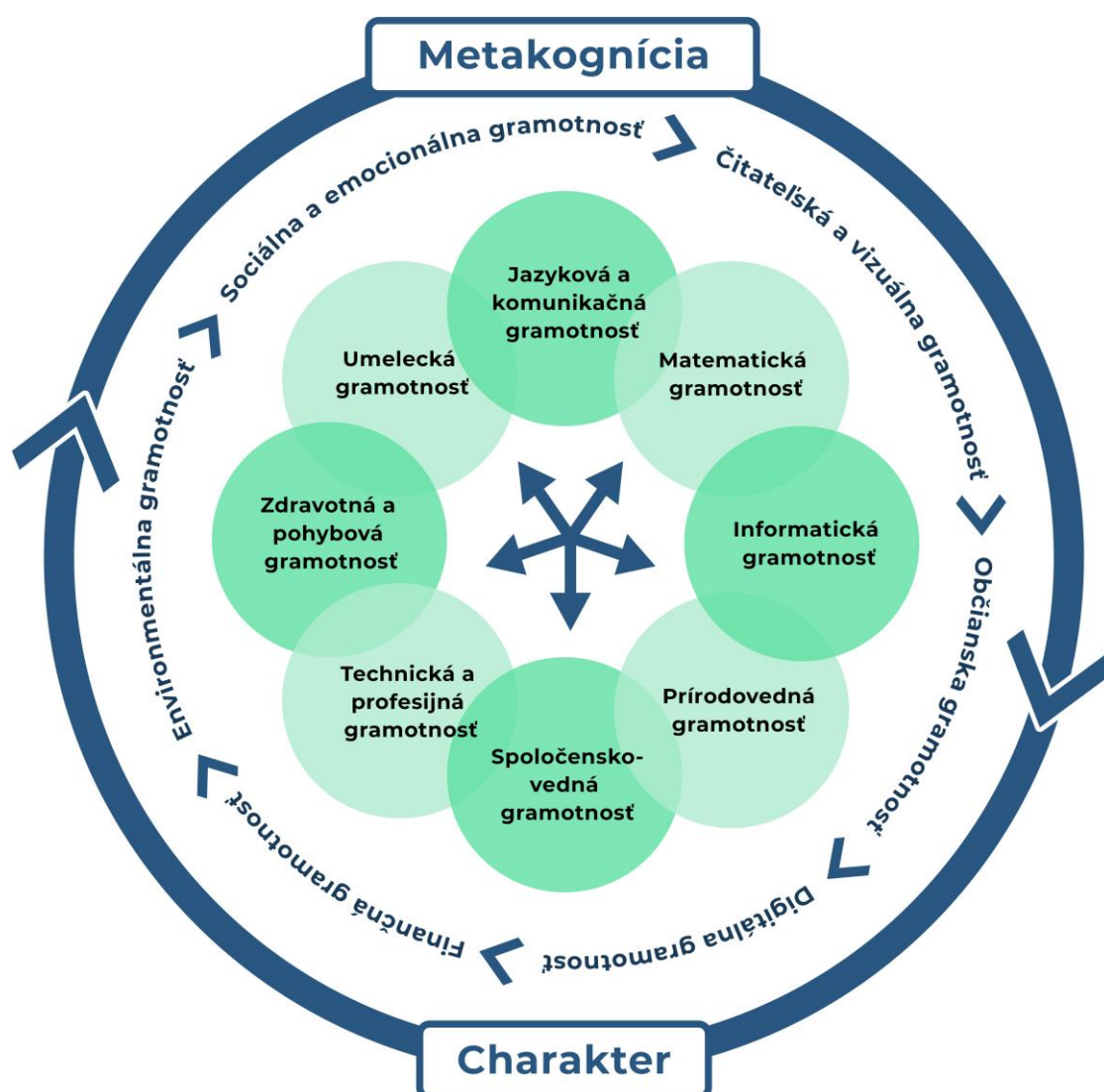
Cieľom základného vzdelávania je, aby každý žiak:

1. získal rozvinutú všestrannú a funkčnú gramotnosť v súlade s požiadavkami spoločnosti, vedel ju uplatniť v každodennom osobnom a spoločenskom živote a pri napĺňaní svojich osobných, vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb,

2. mal vybudovaný základný hodnotovo-kultúrny rámec svojej osobnosti, ktorý ho orientuje a sprevádza pri plánovaní a dosahovaní individuálnych životných cieľov, ako aj pri participácii na širších spoločenských, kultúrnych a globálnych aktivitách,
3. získal reálne vedomie o vlastnom osobnostnom potenciáli pre svoj ďalší vzdelávací rast a celostný rozvoj.

Hlavné ciele sa dosahujú prostredníctvom:

- a) vytvárania a upevňovania kultúry a étosu školy,
- b) vyučovania zameraného na nadobúdanie doménových a prierezových gramotností,
- c) spolupráce s externým prostredím a neformálnym vzdelávaním.

Obrázok 3 Mapa doménových a prierezových gramotností v základnom vzdelávaní

Vymedzenie gramotností a ich gradačná postupnosť sú súčasťou prílohy tohto dokumentu.

2 Profil absolventa

Žiak má byť po absolvovaní základného vzdelávania spôsobilý:

- *vyjadrovať a interpretovať* pojmy a vzťahy medzi nimi, myšlienky, pocity a potreby, fakty a názory ústnou a písomnou formou v slovenskom a v materinskom jazyku (ak je odlišný od slovenského jazyka) v rôznorodých situáciách a príležitostiach;
- *komunikovať* v aspoň jednom cudzom jazyku na požadovanej úrovni;
- *používať a hodnotiť* texty rôznej povahy za účelom ich využitia pri ďalšom učení sa a vo vyhodnocovaní informácií v rôznych životných situáciách,
- *rozvíjať a používať* matematické a logické myslenie, princípy a postupy na riešenie rôznych problémov v každodennom živote a v ďalšom štúdiu a na argumentáciu svojich myšlienok,
- *zodpovedne a bezpečne využívať* digitálne technológie a médiá na vzdelávanie, komunikáciu a vnímať ich prínos k inováciám, uvedomovať si príležitosti aj riziká, ktoré predstavujú,
- *vysvetliť prírodné javy, spoločenské a historické udalosti* pomocou základných vedomostí, metód vedeckého bádania a odvodiť závery podložené dôkazmi,
- *používať technické nástroje a prístroje* na realizáciu návrhov a inovácií, overenie hypotéz a na prijatie rozhodnutia alebo záveru s využitím technológií,
- *zúčastňovať sa na občianskom a sociálnom živote* na základe poznania aktuálneho diania, historických súvislostí, spoločenských, kultúrnych a náboženských špecifík,
- *aktívne pristupovať k riešeniu problémov* a prijímať rozhodnutia na základe poznatkov, zručností a hodnôt z oblastí prírodných, spoločenských, humanitných vied a umenia,
- *vnímať a využívať* rôzne druhy umenia ako spôsob vyjadrenia a chápať miestne, regionálne, národné, európske a globálne prejavy kultúry,
- *konať vedome* v súlade s poznatkami o zdravom životnom štýle a jeho dopade na fyzické a duševné zdravie,
- *robiť informované rozhodnutia o ďalšom vzdelávaní* a životnej budúcnosti vrátane profesijného smerovania, poznať a prijímať svoj potenciál aj limity,
- *spolupracovať* s ostatnými ľuďmi, byť solidárny a preferovať konsenzuálne riešenia v konfliktných situáciách,
- *využívať kreatívny proces*, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa, identifikovať a skúmať komplexné problémy,
- *používať kritické myslenie* založené na poznatkoch a etických hodnotách,
- *konať v súlade s hodnotami* smerujúcimi k ochrane životného prostredia a udržateľného života,
- *konať na základe poznania spoločenských a právnych noriem*, ľudských práv, toleranciou rozmanitosti a v súlade s demokratickou kultúrou spoločnosti.

3 Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka

Základné vzdelávanie je kľúčovým prvkom vzdelávacieho systému. Buduje sa na ňom základ osobnej, sociálnej, hodnotovo-kultúrnej a profesijnej spôsobilosti každého človeka v súlade s potrebami súčasnej spoločnosti, jej perspektívami, so zohľadnením regionálnych aj globálnych spoločenských požiadaviek a potrieb. Zároveň formuje a rozvíja charakter žiaka v súlade s etickými hodnotami, podporuje utváranie jeho pozitívnych osobných identít. Základné vzdelávanie poskytuje žiakom šance nájsť a rozvinúť svoj potenciál, chápať vlastné prežívanie a regulovať svoje emócie, reflektovať svoje silné a slabé stránky pri plánovaní ďalšieho smerovania v živote, pochopiť a začať pracovať na svojich perspektívach v osobnom, občianskom i profesijnom živote.

Základné vzdelávanie má deväť ročníkov. Vnútoraná štruktúra kurikula základného vzdelávania reflektuje potrebnú rôznorodosť vzdelávacích ciest žiakov a je usporiadaná do troch po sebe idúcich a na seba nadväzujúcich vzdelávacích cyklov. Prvý cyklus tvorí 1. až 3. ročník, druhý cyklus tvorí 4. až 5. ročník a tretí cyklus tvorí 6. až 9. ročník. Vzdelávacie štandardy jednotlivých cyklov určujú obsah vzdelávania a očakávané učebné výstupy na ich konci.

Prvý a druhý cyklus spolu predstavuje prvý stupeň základnej školy a tretí cyklus predstavuje druhý stupeň. Dĺžka trvania prvého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je päť (5) rokov. Dĺžka trvania druhého stupňa základného vzdelávania podľa tohto vzdelávacieho programu je štyri (4) roky.

Prvý cyklus (1. – 3. ročník ZŠ)

Úlohou prvého cyklu je, aby žiak získal vzťah k učeniu sa, vytvoril si pracovné návyky a pracovný režim, aktívne sa zapájal do práce, využíval kreativitu pre zlepšovanie svojich myšlienok.

Žiakom vytvára učiteľ bezpečné prostredie a podporu: „Ty mi pomôžeš.“

Vyučovanie ťažiskovo zabezpečuje učiteľ s aprobáciou na primárne vzdelávanie.

Druhý cyklus (4. – 5. ročník ZŠ)

Úlohou druhého cyklu je, aby žiak dokázal bezpečne a jasne komunikovať svoje pocity, potreby a hranice, vyjadroval pre ne pochopenie u seba aj u iných a reflektoval svoje konanie a postoje. Zámerom súčasne je, aby žiak rozlišoval medzi faktami, domnienkami a hodnoteniami, a aby nadobudol väčšiu samostatnosť v učení a prevzal časť zodpovednosti za svoje učenie, uvedomil si, čo je oblasťou jeho záujmu a čomu by sa chcel hlbšie venovať.

Žiak si vytvára vzťahy s rovesníkmi a učí sa spoločne s nimi riešiť úlohy a výzvy: „Ja to dokážem, som schopný vstúpiť do spolupráce.“

Vyučovanie zabezpečujú spoločne a vyvážené učitelia s aprobáciou na primárne vzdelávanie a učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.

Tretí cyklus (6. – 9. ročník ZŠ)

Úlohou tretieho cyklu je, aby žiak okrem rozvinutia všetkých gramotností dostal priestor aj na hlbší rozvoj v oblastiach svojho záujmu a vytvoril si tak predstavu o svojej profesijnej budúcnosti. V tomto kontexte cieľom je, aby vyjadroval záujem a bol motivovaný k samostatnej práci, pýtal si spätnú väzbu a pravidelne využíval kreatívny proces, analýzu, vyhodnocovanie a overovanie informácií pri učení sa.

Tretí cyklus charakterizuje nadobúdanie celospoločenskej a environmentálnej zodpovednosti: „My to dokážeme.“

Vyučovanie zabezpečujú ťažiskovo učitelia so špecializáciou na konkrétnu vzdelávaciu oblasť alebo vyučovací predmet.

Školy si vytvárajú školský vzdelávací program pre tie cykly, v ktorých sa vzdelávajú žiaci v ich škole.

4 Stupne vzdelania

Základné vzdelanie sa formálne člení na primárne vzdelanie a nižšie stredné vzdelanie.¹

Úspešným absolvovaním 2. cyklu základného vzdelávania získa žiak primárne vzdelanie (ISCED 1) a úroveň 1 Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR /EKR: 1).

Úspešným absolvovaním 3. cyklu základného vzdelávania získa žiak nižšie stredné vzdelanie (ISCED 2) a úroveň 2 Slovenského kvalifikačného rámca/Európskeho kvalifikačného rámca (SKKR/EKR: 2).

5 Forma výchovy a vzdelávania

Výchova a vzdelávanie sa v základných školách organizuje dennou formou štúdia.

Denná forma štúdia sa môže uskutočňovať aj ako dištančná:

- a) v celom rozsahu vzdelávania pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku individuálnym vzdelávaním preto, že ich zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole alebo preto, že boli vzatí do väzby alebo sú vo výkone trestu odňatia slobody,²
- b) v rozsahu podľa odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu, vrátane žiakov so všeobecným intelektovým nadaním,³
- c) v rozsahu podľa rozhodnutia riaditeľa školy pre žiakov, ktorí plnia povinnú školskú dochádzku podľa individuálneho učebného plánu,⁴
- d) v rozsahu podľa rozhodnutia ministra školstva, vedy, výskumu a športu v čase mimoriadnej situácie, núdzového stavu alebo výnimočného stavu pre všetkých žiakov,⁵

¹ § 16 ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

² § 24 ods. 2 písm. a) a c) zákona č. 245/2008 Z. z.

³ § 2 písm. j), § 2 písm. p), § 7a, § 94 ods. 1 písm. b) druhý bod, § 103 ods. 2 a ods. 9 písm. i) zákona č. 245/2008 Z. z.

⁴ § 26 zákona č. 245/2008 Z. z.

⁵ § 150 ods. 8 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.

- e) v nevyhnutne potrebnom rozsahu, najviac však ~~jeden~~ tri (3) mesiace:
- zo závažných organizačných dôvodov,
 - z technických dôvodov (napr. havária v budove školy, rekonštrukcia budovy školy),
 - z hygienicko-epidemiologických dôvodov, na základe nariadeného opatrenia príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva alebo
 - z iných dôvodov, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť a zdravie detí a zamestnancov alebo môžu spôsobiť závažné škody na majetku.

Dištančné vzdelávanie je organizované bez priameho kontaktu učiteľa alebo odborného zamestnanca so žiakom, komunikáciou prostredníctvom dostupných komunikačných prostriedkov, najmä prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí.

6 Vzdelávacie oblasti

Vzdelávacia oblasť je základná jednotka obsahu vzdelávania a prostredníctvom nej sa aj postupne vymedzujú a naplňujú ciele všeobecného vzdelávania.

Jednotlivé vzdelávacie oblasti sú koncipované tak, že sú na úrovni cieľov a obsahu vzájomne prepojené a navzájom sa podporujú. Ciele vzdelávacích oblastí sú vymedzené ako okruhy vedomostí, zručností a postojov na konci jednotlivých vzdelávacích cyklov. Vymedzené ciele sú ďalej špecifikované cez detailnejšie vzdelávacie štandardy, ktoré vedú k ich dosiahnutiu.

Vzdelávacie oblasti sú v rámci štátneho vzdelávacieho programu rozpracované na jednotlivé vyučovacie predmety. Tam, kde je to žiadúce, je vzdelávacia oblasť identická s predmetom, čo je spravidla v prvých dvoch vzdelávacích cykloch.

V prvom vzdelávacom cykle **sa uprednostňuje**, aby bol obsah vzdelávania integrovaný a vytvára možnosť pružnej organizácie vzdelávania, ktorá nemusí byť založená výlučne na predmetovo-hodinovom systéme, ale napríklad na blokovom či projektovom vyučovaní. V druhom vzdelávacom cykle, ktorý je chápaný ako prechodový a adaptačný, **sa odporúča**, aby bol obsah vzdelávania integrovaný, vytvára sa možnosť kombinácie pružnej organizácie vyučovania s klasickým predmetovo-hodinovým princípom viazaným na vyučovanie jednotlivých predmetov. V treťom cykle **je vytvorená možnosť** obsah vzdelávania integrovať tak, že niektoré vyučovacie predmety budú identické so vzdelávacou oblasťou alebo sa budú naďalej štruktúrovať do samostatných predmetov, aby si školy mohli vybrať možnosť, ktorá viac vyhovuje ich vízii a cieľom.

Vzdelávacie oblasti a v rámci nich rozpracované jednotlivé vyučovacie predmety sú súčasťou tabuľky vzdelávacieho programu.

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a komunikácia (pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským)	slovenský jazyk a literatúra									
	cudzí jazyk									
	druhý cudzí jazyk									
Jazyk a komunikácia (základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny)	jazyk a literatúra národnostnej menšiny									
	slovenský jazyk a slovenská literatúra/slovenský jazyk a literatúra									
	cudzí jazyk									
	druhý cudzí jazyk									
Jazyk a komunikácia (základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny)	slovenský jazyk a literatúra									
	jazyk a literatúra národnostnej menšiny									
	cudzí jazyk									
	druhý cudzí jazyk									
Matematika a informatika	matematika									
	informatika									
Človek a príroda	človek a príroda ⁶									
	biológia									
	fyzika									
	chémia									
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť ⁷									
	občianska náuka									
	geografia									
	dejepis									
	náboženská výchova; náboženstvo/etická výchova ⁸									
Človek a svet práce	človek a svet práce									
Umenie a kultúra	hudobná výchova									
	výtvarná výchova									
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova									

⁶ V prvých dvoch cykloch sa vyučuje ako integrovaný predmet človek a príroda. V treťom cykle si škola volí buď vyučovanie integrovaného prírodovedného predmetu alebo samostatných predmetov fyzika, chémia, biológia.

⁷ V prvých dvoch cykloch sa vyučuje ako integrovaný predmet človek a spoločnosť. V treťom cykle si škola volí buď vyučovanie integrovaného spoločenskovedného predmetu alebo samostatných predmetov občianska náuka, geografia, dejepis.

⁸ Vyučujú sa v každom cykle ako alternatívne predmety.

7 Vzdelávacie štandardy

Vzdelávacie štandardy obsahujú širší súbor požiadaviek na osvojenie si vedomostí, zručností a postojov, ktoré má žiak preukázať na konci každého cyklu v jednotlivých vzdelávacích oblastiach.

Vzdelávacie štandardy sú vypracované v súlade s rámcovými učebnými plánmi a členia sa na:

- **Výkonové štandardy**, ktoré sú podrobnejším rozpracovaním cieľov vzdelávania a určujú optimálnu úroveň zručností a postojov, ktoré má žiak nadobudnúť. Výkonové štandardy majú rozdielne vlastnosti. Niektoré rastú počas všetkých troch vzdelávacích cyklov, tie majú kvalitatívne gradačný a kumulatívny charakter. Iné sa dajú definitívne dosiahnuť v rámci jedného alebo dvoch cyklov alebo sa kumulatívne pridávajú ako nové v rámci jednotlivých cyklov.

- **Obsahové štandardy** určujú okruhy činností, témy, pojmy a fakty, ktoré predstavujú obsahy vzdelávacej oblasti alebo vyučovacieho predmetu. Za obsahový štandard sa považuje nielen vecný obsah vzdelávania (fakty, pojmy, vzťahy alebo procesy), ale aj aktivity, postupy, činnosti, ktoré sú súčasťou osvojovania obsahov a výrazne napomáhajú k dosahovaniu výkonových štandardov. Pojmy a činnosti ako jednotky obsahového štandardu môžu mať v jednotlivých vzdelávacích oblastiach rôzne pomerné zastúpenie.

Úroveň vzdelávacích štandardov je nastavená tak, aby umožňovala žiakovi pokračovať vo vzdelávaní na strednej škole s perspektívou jeho ukončenia maturitnou skúškou a možnosťou pokračovania v štúdiu na vysokej škole. Zároveň je východiskom pri tvorbe učebných osnov školského vzdelávacieho programu a určenia formy prijímacej skúšky, jej obsahu a rozsahu. Okrem vzdelávacích štandardov obsahuje štátny vzdelávací program aj minimálny učebný výstup pre jednotlivé vzdelávacie oblasti. **Minimálny učebný výstup** predstavuje takú kvalitatívnu úroveň dosahovaných vedomostí, zručností a postojov žiakov, ktorá im umožňuje získať príslušný stupeň vzdelania a uchádzať sa o pokračovanie vo vzdelávaní na strednej škole a zároveň určuje dolnú hranicu pri hodnotení, ktorá tomuto zodpovedá.

V učebných osnovách školského vzdelávacieho programu škola rozdelí obsah vzdelávania (obsahový štandard) jednotlivých vzdelávacích oblastí do vyučovacích predmetov a do jednotlivých ročníkov v rámci cyklu v súlade s učebným plánom školy.

Charakteristiky, vzdelávacie štandardy a minimálny učebný výstup jednotlivých vzdelávacích oblastí sú súčasťou príloh tohto štátneho vzdelávacieho programu.

8 Rámcové učebné plány

Rámcový učebný plán (ďalej aj „RUP“) určuje časové dotácie vzdelávacích oblastí alebo vyučovacích predmetov pre jednotlivé vzdelávacie cykly. Vymedzuje počet voliteľných (disponibilných) hodín, ktoré škola konkretizuje v učebnom pláne školského vzdelávacieho programu.

Poznámky k RUP sú pre školu záväzné, škola si však môže v rámci svojho učebného plánu vytvoriť ďalšie poznámky podľa svojich potrieb a možností.

V učebnom pláne škola rozdelí časové dotácie vzdelávacích oblastí pre daný cyklus do jednotlivých ročníkov a vyučovacích predmetov tak, aby bola zachovaná maximálna časová dotácia pre každý ročník základného vzdelávania.

Rámcové vymedzenie časovej dotácie pre vzdelávaciu oblasť umožňuje a podporuje aj iné formy vyučovania,⁹ akými je napríklad blokové alebo projektové vyučovanie, ktoré bude vyhovovať potrebám žiakov a dosahovaniu komplexných cieľov.

⁹ § 2 ods. 8 Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 223/2022 Z. z. o základnej škole.

8.1 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom slovenským

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	24			12		19			
	cudzí jazyk	3			6		12			
	druhý cudzí jazyk									
Matematika a informatika	matematika	12			8		17			
	informatika	1			2		3			
Človek a príroda	človek a príroda	3			4		16			
	biológia									
	fyzika									
	chémia									
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť	3			5		13			
	občianska náuka									
	geografia									
	dejepis									
	náboženská výchova náboženstvo/etická výchova	3			2		4			
Človek a svet práce	človek a svet práce	3			2		4			
Umenie a kultúra	hudobná výchova	3			2		3			
	výtvarná výchova	3			2		4			
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	6			4		8			
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		64			49		103			
Voliteľné (disponibilné) hodiny ¹⁰		6			4		16			
Spolu za cyklus		70			53		119			
Časové dotácie v ročníkoch		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		22	23	25	26	27	29	30	30	30

¹⁰ Poznámka č. 9 vo Všeobecnej časti

Poznámky

Všeobecná časť

1. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade inej dĺžky vyučovacej hodiny škola jej trvanie a prepočet vyučovacieho času na 45 minútové vyučovacie hodiny uvedie v školskom vzdelávacom programe.
2. Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu základnej školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, možno zaradiť do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný jednu vyučovaciu hodinu týždenne alebo dve vyučovacie hodiny každý druhý týždeň, len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka alebo si škola môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania (exkurzia, blokovo, kurz a pod.).
3. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín na vyučovanie jednotlivých predmetov sa uskutočňuje podľa vyhlášky o základnej škole.¹¹ Pri vyučovaní predmetov, ktoré nie sú priamo uvedené vo vyhláške, možno žiakov deliť na skupiny podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
4. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracuje učebný plán školy, v ktorom rozhodne o:
 - a. zaradení vyučovacích predmetov do ročníkov príslušného vzdelávacieho cyklu, pričom začiatok vyučovania konkrétneho vyučovacieho predmetu vrátane tých, ktoré vytvárajú profiláciu školy, rešpektuje zásadu veku-primeranosti,
 - b. hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v ročníku.
5. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov v učebnom pláne škola určí tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:
 - a. Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy musí byť zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.
 - b. Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet, súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.
 - c. Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre vzdelávaciu oblasť, súčet hodinových dotácií všetkých vyučovacích predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako je počet hodín určený v rámcovom učebnom pláne.
 - d. Celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v rámcovom učebnom pláne, resp. môže byť navýšený v zmysle poznámky 12.
6. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.

¹¹ § 3 ods. 1. až 4. vyhlášky č. 223/2022 Z. z.

7. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania, si škola zadefinuje v školskom vzdelávacom programe.
8. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a [dva razy ročne](#) v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín, v 2. cykle a v 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb, si škola zadefinuje v školskom vzdelávacom programe.
9. Voliteľné (disponibilné) hodiny škola využije na:
 - a. vyučovanie predmetu telesná a športová výchova tak, že v každom ročníku vyčlení na ňu jednu vyučovaciu hodinu alebo ju nahradí [jedným niektorým](#) z opatrení [alebo ich kombináciou](#) podľa poznámky č. 1 v časti poznámok k vzdelávacím oblastiam a predmetom, Zdravie a pohyb;
 - b. dotvorenie školského vzdelávacieho programu tak, aby podporili dosiahnutie cieľov základného vzdelávania.
10. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.
11. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením a žiaci s nadaním, a to s uplatnením špecifik podľa časti *10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania* tohto dokumentu.
12. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe určiť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 79 hodín v 1. cykle, 59 hodín v 2. cykle a 131 hodín v 3. cykle. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.
13. Škola môže poskytovať vzdelávanie v úvodnom ročníku pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa a pre žiakov s vývinovými poruchami ľahkého stupňa¹². Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v úvodnom ročníku je 20 hodín.
14. [Škola môže poskytovať vzdelávanie v adaptačnej triede pre žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, alebo ktorým zariadenie poradenstva a prevencie na základe diagnostiky odporučilo úpravu cieľov, metód, foriem alebo prístupov vo vzdelávaní¹³. Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre daný ročník a môže byť upravený s využitím voliteľných \(disponibilných\) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.](#)

¹² § 29 ods. 9 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z.

¹³ § 29 ods. 14 – 16 zákona č. 245/2008 Z. z.

Poznámky k vzdelávacím oblastiam a predmetom

Jazyk a komunikácia

1. V základnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy vo vyučovacom predmete *cudzí jazyk* vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk. Zvolený jazyk žiak navštevuje od 1. cyklu bez možnosti zmeny.
2. Škola je povinná z rámca voliteľných (disponibilných) hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako *druhý cudzí jazyk* jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov celkovo najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne v 7. – 9. ročníku. Takto zvolený druhý jazyk žiak navštevuje od 7. do 9. ročníka bez možnosti zmeny, ak riaditeľ školy z vážnych dôvodov nerozhodne inak.
3. Ak žiak ponuku školy na vyučovanie *druhého cudzieho jazyka* nevyužije, zaradí ho škola na iný vyučovací predmet, na ktorý využije šesť hodín z disponibilných hodín pre 3. cyklus. Toto nie je možné uplatniť, ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk. V takom prípade si ho musí v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to celkovo najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne v 7. – 9. ročníku, ktoré mu je škola povinná z rámca disponibilných hodín zabezpečiť.

Človek a príroda

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a príroda v 3. cykle realizovať ako integrovaný vyučovací predmet alebo ako samostatné vyučovacie predmety biológia, fyzika, chémia.
2. Pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov vo vzdelávacej oblasti človek a príroda, sa odporúča rozdelenie žiakov s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce a podľa podmienok školy.

Človek a spoločnosť

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť, okrem predmetov etická výchova a náboženská výchova, v 3. cykle integrovať tak, že vyučovací predmet bude identický so vzdelávacou oblasťou alebo sa bude štruktúrovať do samostatných vyučovacích predmetov.
2. Vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní podľa poznámky č. 7 vo všeobecnej časti.

Zdravie a pohyb

1. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova využije škola v každom ročníku jednu vyučovaciu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín. Takto vyčlenenú vyučovaciu hodinu možno nahradiť:
 - a. športovým výcvikom v trvaní najmenej 30 hodín počas školského roka,
 - b. 45 minútami pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok,
 - c. jednou hodinou pravidelného aktívneho pohybu za týždeň v rámci školského klubu detí.Ak škola nahradí jednu hodinu telesnej a športovej výchovy jedným z opatrení podľa písm. a) – c) [alebo ich kombináciou](#), využije disponibilnú hodinu na vyučovanie iného predmetu.
2. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na vyučovací predmet športová príprava.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva najmä komponentu *Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva* a formou účelových cvičení v 3. cykle, podľa poznámky č. 8 vo všeobecnej časti.

8.2 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovacím jazykom národnostnej menšiny

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a komunikácia	jazyk a literatúra národnostnej menšiny	17			10		16			
	slovenský jazyk a slovenská literatúra/slovenský jazyk a literatúra	12			9		16			
	cudzí jazyk	2			5		12			
	druhý cudzí jazyk									
Matematika a informatika	matematika	12			8		17			
	informatika	1			2		3			
Človek a príroda	človek a príroda	3			4		16			
	biológia									
	fyzika									
	chémia									
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť	3			5		13			
	občianska náuka									
	geografia									
	dejepis									
	náboženská výchova náboženstvo/ etická výchova	3			2		4			
Človek a svet práce	človek a svet práce	3			2		4			
Umenie a kultúra	hudobná výchova	3			2		3			
	výtvarná výchova	3			2		4			
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	6			4		8			
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		68			55		116			
Voliteľné (disponibilné) hodiny ¹⁴		7			3		11			
Spolu za cyklus		75			58		127			
Časové dotácie v ročníkoch		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		23	25	27	28	30	31	32	32	32

¹⁴ Poznámka č. 10 vo Všeobecnej časti

Poznámky

Všeobecná časť

1. Podľa tohto rámcového učebného plánu pripraví národnostné školy učebný plán školy, resp. tried, v ktorých sa celý výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje v jazyku národnostnej menšiny.
2. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade inej dĺžky vyučovacej hodiny škola jej trvanie a prepočet vyučovacieho času na 45 minútové vyučovacie hodiny uvedie v školskom vzdelávacom programe.
3. Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu základnej školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, možno zaradiť do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný 1 vyučovaciu hodinu týždenne alebo dve vyučovacie hodiny každý druhý týždeň, len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka alebo si škola môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania (exkurzia, blokovo, kurz a pod.).
4. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín na vyučovanie jednotlivých predmetov sa uskutočňuje podľa vyhlášky o základnej škole.¹⁵ Pri vyučovaní predmetov, ktoré nie sú priamo uvedené vo vyhláške, možno žiakov deliť na skupiny podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
5. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracuje učebný plán školy, v ktorom rozhodne:
 - a. o zaradení vyučovacích predmetov do ročníkov príslušného vzdelávacieho cyklu, pričom začiatok vyučovania konkrétneho vyučovacieho predmetu vrátane tých, ktoré vytvárajú profiláciu školy, rešpektuje zásadu veku-primeranosti,
 - b. o hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v ročníku.
6. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov v učebnom pláne škola určí tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:
 - a. Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy musí byť zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.
 - b. Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet, súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako určuje rámcový učebný plán.
 - c. Ak je v rámcovom učebnom pláne určený počet hodín pre vzdelávaciu oblasť, súčet hodinových dotácií všetkých vyučovacích predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako je počet hodín určený v rámcovom učebnom pláne.
 - d. Celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v rámcovom učebnom pláne, resp. môže byť navýšený v zmysle poznámky 13.
7. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.
8. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu najmenej 4 vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden

¹⁵ § 3 ods. 1. až 4. vyhlášky č. 223/2022 Z. z.

vyučovací deň predstavuje šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.

9. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a dva razy ročne v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín a v 2. cykle a v 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb, si škola zdefiniuje v školskom vzdelávacom programe.
10. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na:
 - a. vyučovanie predmetu telesná a športová výchova tak, že v každom ročníku vyčlení na ňu jednu vyučovaciu hodinu alebo ju nahradí jedným niektorým z opatrení alebo ich kombináciou podľa poznámky č. 1 v časti poznámok k vzdelávacím oblastiam a predmetom, Zdravie a pohyb;
 - b. dotvorenie školského vzdelávacieho programu tak, aby podporili dosiahnutie cieľov základného vzdelávania.
11. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.
12. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením a žiaci s nadaním, a to s uplatnením špecifik podľa časti *10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania* tohto dokumentu.
13. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 84 hodín v 1. cykle, 64 hodín v 2. cykle, 139 hodín v 3. cykle. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.
14. Škola môže poskytovať vzdelávanie v úvodnom ročníku pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa a pre žiakov s vývinovými poruchami ľahkého stupňa¹⁶. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v úvodnom ročníku je 20 hodín.
15. Škola môže poskytovať vzdelávanie v adaptačnej triede pre žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, alebo ktorým zariadenie poradenstva a prevencie na základe diagnostiky odporučilo úpravu cieľov, metód, foriem alebo prístupov vo vzdelávaní¹⁷. Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre daný ročník a môže byť upravený s využitím voliteľných (disponibilných) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.

¹⁶ § 29 ods. 9 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z.

¹⁷ § 29 ods. 14 – 16 zákona č. 245/2008 Z. z.

Poznámky k vzdelávacím oblastiam a predmetom

Jazyk a komunikácia

1. Povinný vyučovací predmet slovenský jazyk a slovenská literatúra sa vyučuje v školách s vyučovacím jazykom maďarským. V tomto vyučovacom predmete sa trieda delí na každej vyučovacej hodine. Skupiny sa naplňajú do počtu najviac 17, pričom je možné spájať žiakov rôznych tried toho istého ročníka.
2. V základnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy vo vyučovacom predmete *cudzí jazyk* vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk. Zvolený jazyk žiak navštevuje od 1. cyklu bez možnosti zmeny.
3. Škola je povinná z rámca voliteľných (disponibilných) hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako *druhý cudzí jazyk* jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, súhrnne najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne. Takto zvolený druhý jazyk žiak navštevuje od 7. do 9. ročníka bez možnosti zmeny, ak riaditeľ školy z vážnych dôvodov nerozhodne inak.
4. Ak žiak ponuku školy na vyučovanie *druhého cudzieho jazyka* nevyužije, zaradí ho škola na iný vyučovací predmet, na ktorý využije šesť vyučovacích hodín z disponibilných hodín pre 3. cyklus. Toto nie je možné uplatniť, ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk. V takom prípade si ho musí v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to súhrnne najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne, ktoré mu je škola povinná z rámca disponibilných hodín zabezpečiť.

Človek a príroda

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a príroda v 3. cykle realizovať ako integrovaný vyučovací predmet alebo ako samostatné vyučovacie predmety biológia, fyzika, chémia.
2. Pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov vo vzdelávacej oblasti človek a príroda, sa odporúča rozdelenie žiakov s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce a podľa podmienok školy.

Človek a spoločnosť

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť, okrem predmetov etická výchova a náboženská výchova, v 3. cykle integrovať tak, že vyučovací predmet bude identický so vzdelávacou oblasťou alebo sa bude štruktúrovať do samostatných vyučovacích predmetov.
2. Vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní podľa poznámky č. 8 vo všeobecnej časti.

Zdravie a pohyb

1. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova využije škola v každom ročníku jednu vyučovaciu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín. Takto vyčlenenú vyučovaciu hodinu možno nahradiť:
 - a. športovým výcvikom v trvaní najmenej 30 hodín počas školského roka,
 - b. 45 minútami pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok,
 - c. jednou hodinou pravidelného aktívneho pohybu za týždeň v rámci školského klubu detí.Ak škola nahradí jednu hodinu telesnej a športovej výchovy jedným z opatrení podľa písm. a) – c) alebo ich kombináciou, využije disponibilnú hodinu na vyučovanie iného predmetu.
2. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na vyučovací predmet športová príprava.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva najmä komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva a účelových cvičení v 3. cykle, podľa poznámky č. 9 vo všeobecnej časti.

8.3 Rámcový učebný plán pre základné školy s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny

Vzdelávacia oblasť	Zoznam vyučovacích predmetov	1. cyklus			2. cyklus		3. cyklus			
		1	2	3	4	5	6	7	8	9
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	24			12		19			
	jazyk a literatúra národnostnej menšiny	5			4		10			
	cudzí jazyk	3			6		12			
	druhý cudzí jazyk									
Matematika a informatika	matematika	12			8		17			
	informatika	1			2		3			
Človek a príroda	človek a príroda	3			4		16			
	biológia									
	fyzika									
	chémia									
Človek a spoločnosť	človek a spoločnosť	3			5		13			
	občianska náuka									
	geografia									
	dejepis									
	náboženská výchova náboženstvo/ etická výchova	3			2		4			
Človek a svet práce	človek a svet práce	3			2		4			
Umenie a kultúra	hudobná výchova	3			2		3			
	výtvarná výchova	3			2		4			
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	6			4		8			
Sumár hodín (za cyklus bez disponibilných hodín)		69			53		113			
Voliteľné (disponibilné) hodiny ¹⁸		6			5		14			
Spolu za cyklus		75			58		127			
Časové dotácie v ročníkoch		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
		23	25	27	28	30	31	32	32	32

¹⁸ Poznámka č. 10 vo Všeobecnej časti

Poznámky

Všeobecná časť

1. Podľa tohto rámcového učebného plánu pripravia učebný plán *národnostnej školy*, v ktorých sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje najmenej v dvoch vzdelávacích oblastiach v jazyku národnostnej menšiny, pričom jedným z povinných vyučovacích predmetov je jazyk národnostnej menšiny a literatúra a *národnostné triedy*, v ktorých sa výchovno-vzdelávací proces uskutočňuje v najmenej jednom vyučovacom predmete v jazyku národnostnej menšiny, pričom jedným z povinných vyučovacích predmetov je jazyk národnostnej menšiny a literatúra.
2. Rámcový učebný plán vymedzuje týždenný počet vyučovacích hodín. Jedna vyučovacia hodina má podľa tohto plánu 45 minút. V prípade inej dĺžky vyučovacej hodiny škola jej trvanie a prepočet vyučovacieho času na 45 minútové vyučovacie hodiny uvedie v školskom vzdelávacom programe.
3. Vyučovací predmet pre príslušný ročník, ktorý sa podľa učebného plánu základnej školy vyučuje jednu hodinu týždenne, teda 33 hodín ročne, možno zaradiť do rozvrhu hodín počas celého školského roka vyučovaný 1 vyučovaciu hodinu týždenne alebo dve vyučovacie hodiny každý druhý týždeň, len v prvom polroku alebo v druhom polroku školského roka alebo si škola môže zvoliť vlastnú organizáciu vyučovania (exkurzia, blokovo, kurz a pod.).
4. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín na vyučovanie jednotlivých predmetov sa uskutočňuje podľa osobitného predpisu¹⁹. Pri vyučovaní predmetov, ktoré nie sú priamo uvedené vo vyhláške, možno žiakov deliť na skupiny podľa priestorových, personálnych a finančných podmienok školy a podľa náročnosti predmetu s ohľadom na požiadavky bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci.
5. Na základe rámcového učebného plánu škola vypracuje učebný plán školy, v ktorom rozhodne o:
 - a. zaradení vyučovacích predmetov do ročníkov príslušného vzdelávacieho cyklu, pričom začiatok vyučovania konkrétneho vyučovacieho predmetu vrátane tých, ktoré vytvárajú profiláciu školy, rešpektuje zásadu veku primeranosti,
 - b. hodinovej dotácii jednotlivých vyučovacích predmetov v ročníku.
6. Hodinové dotácie vyučovacích predmetov škola určí tak, aby boli dodržané tieto pravidlá:
 - a. Každý vyučovací predmet v učebnom pláne školy musí byť zaradený do vzdelávacej oblasti definovanej v štátnom vzdelávacom programe.
 - b. Ak je v rámcovom učebnom pláne stanovený počet hodín pre konkrétny vyučovací predmet, súčet hodinových dotácií tohto predmetu vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť v učebnom pláne nižší ako je počet hodín stanovený v rámcovom učebnom pláne.
 - c. Ak je v rámcovom učebnom pláne stanovený počet hodín pre vzdelávaciu oblasť, súčet hodinových dotácií všetkých vyučovacích predmetov zaradených do vzdelávacej oblasti vo všetkých ročníkoch príslušného vzdelávacieho cyklu nesmie byť nižší ako je počet hodín stanovený v rámcovom učebnom pláne.

¹⁹ § 3 ods. 1. až 4. vyhlášky č. 223/2022 Z. z.

- d. celkový súčet hodín v ročníku rešpektuje počet stanovený v RUP, resp. môže byť navýšený v zmysle poznámky 13 v RUP.
7. Rozdelenie časových dotácií v učebnom pláne školy je východiskom pre rozdelenie učiva v učebných osnovách školského vzdelávacieho programu. Rozsah učiva v učebných osnovách pre jednotlivé predmety a ročníky zodpovedá rozdeleniu hodín v učebnom pláne školy.
8. Škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu najmenej 4 vyučovacie dni v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania, si škola zadefinuje v školskom vzdelávacom programe.
9. Škola realizuje raz ročne v každom ročníku 1. a 2. cyklu didaktické hry a [dva razy ročne](#) v každom ročníku 3. cyklu účelové cvičenia. Jeden vyučovací deň predstavuje v 1. cykle päť vyučovacích hodín, v 2. cykle a v 3. cykle šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah didaktických hier a účelových cvičení, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb, si škola zadefinuje v školskom vzdelávacom programe.
10. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na:
 - a. vyučovanie predmetu telesná a športová výchova tak, že v každom ročníku vyčlení na ňu jednu vyučovaciu hodinu alebo ju nahradí [jedným niektorým](#) z opatrení [alebo ich kombináciou](#) podľa poznámky č. 1 v časti poznámok k vzdelávacím oblastiam a predmetom, Zdravie a pohyb;
 - b. dotvorenie školského vzdelávacieho programu tak, aby podporili dosiahnutie cieľov základného vzdelávania.
11. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roka.
12. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením a žiaci s nadaním, a to s uplatnením špecifik podľa časti *10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania* tohto dokumentu.
13. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 84 hodín v 1. cykle, 64 hodín v 2. cykle a 139 hodín v 3. cykle. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.
14. Škola môže poskytovať vzdelávanie v úvodnom ročníku pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa a pre žiakov s vývinovými poruchami ľahkého stupňa²⁰. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v úvodnom ročníku je 20 hodín.
15. [Škola môže poskytovať vzdelávanie v adaptačnej triede pre žiakov, ktorí nedostatočne ovládajú vyučovací jazyk, alebo ktorým zariadenie poradenstva a prevencie na základe diagnostiky odporučilo úpravu cieľov, metód, foriem alebo prístupov vo vzdelávaní²¹. Učebný plán adaptačnej triedy vychádza z učebného plánu školy pre daný ročník a môže byť upravený s využitím voliteľných \(disponibilných\) hodín v súlade s potrebou čo najskoršej adaptácie žiakov.](#)

²⁰ § 29 ods. 9 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z.

²¹ § 29 ods. 14 – 16 zákona č. 245/2008 Z. z.

Poznámky k vzdelávacím oblastiam a predmetom

Jazyk a komunikácia

1. V základnom vzdelávaní sa podľa výberu žiaka a možností školy vo vyučovacom predmete *cudzí jazyk* vyučujú tieto cudzie jazyky: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk. Zvolený jazyk žiak navštevuje od 1. cyklu bez možnosti zmeny.
2. Škola je povinná z rámca voliteľných (disponibilných) hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako *druhý cudzí jazyk* jeden z jazykov: anglický jazyk, francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, súhrnne najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne. Takto zvolený druhý jazyk žiak navštevuje od 7. do 9. ročníka bez možnosti zmeny, ak riaditeľ školy z vážnych dôvodov nerozhodne inak.
3. Ak žiak ponuku školy na vyučovanie *druhého cudzieho jazyka* nevyužije, zaradí ho škola na iný vyučovací predmet, na ktorý využije šesť vyučovacích hodín z disponibilných hodín pre 3. cyklus. Toto nie je možné uplatniť, ak si žiak nevybral anglický jazyk ako prvý cudzí jazyk. V takom prípade si ho musí v 7. – 9. ročníku vybrať ako druhý cudzí jazyk, a to súhrnne najmenej šesť vyučovacích hodín týždenne, ktoré mu je škola povinná z rámca disponibilných hodín zabezpečiť.

Človek a príroda

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a príroda v 3. cykle realizovať ako integrovaný vyučovací predmet alebo ako samostatné vyučovacie predmety biológia, fyzika, chémia.
2. Pri vyučovaní, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov vo vzdelávacej oblasti človek a príroda, sa odporúča rozdelenie žiakov s ohľadom na požiadavky ochrany zdravia a bezpečnosti práce a podľa podmienok školy.

Človek a spoločnosť

1. Škola môže obsah vzdelávania vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť, okrem predmetov etická výchova a náboženská výchova, v 3. cykle integrovať tak, že vyučovací predmet bude identický so vzdelávacou oblasťou alebo sa bude štruktúrovať do samostatných vyučovacích predmetov.
2. Vyučovacie predmety etická výchova a náboženská výchova sa vyučujú ako povinne voliteľné predmety. Žiak si vyberá, či bude navštevovať etickú alebo náboženskú výchovu. Vybraný predmet navštevuje žiak počas celého školského roka.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti človek a spoločnosť sa v 2. a 3. cykle vyučuje formou tematických dní podľa poznámky č. 8 vo všeobecnej časti.

Zdravie a pohyb

1. Na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova využije škola v každom ročníku jednu vyučovaciu hodinu z voliteľných (disponibilných) hodín. Takto vyčlenenú vyučovaciu hodinu možno nahradiť:
 - a. športovým výcvikom v trvaní najmenej 30 hodín počas školského roka,
 - b. 45 minútami pravidelného aktívneho pohybu za týždeň počas školských prestávok,
 - c. jednou hodinou pravidelného aktívneho pohybu za týždeň v rámci školského klubu detí.Ak škola nahradí jednu hodinu telesnej a športovej výchovy jedným z opatrení podľa písm. a) – c) alebo ich kombináciou, využije disponibilnú hodinu na vyučovanie iného predmetu.
2. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na vyučovací predmet športová príprava.
3. Časť obsahu vzdelávacej oblasti zdravie a pohyb sa vyučuje formou didaktických hier v 1. a 2. cykle, ktoré slúžia na praktické osvojenie si učiva najmä komponentu Ochrana a bezpečnosť zdravia a obyvateľstva a účelových cvičení v 3. cykle, podľa poznámky č. 9 vo všeobecnej časti.

9 Vyučovací jazyk

Vyučovacím jazykom v základných školách je štátny jazyk.

V národnostných školách alebo v národnostných triedach môže byť vyučovacím jazykom jazyk národnostnej menšiny alebo štátny jazyk a jazyk národnostnej menšiny sa môže vyučovať ako jeden z vyučovacích predmetov. Vyučovací jazyk, v ktorom sa predmet vyučuje, je zároveň aj jazykom, v ktorom sa vykonáva skúška, monitorovanie a hodnotenie kvality výchovy a vzdelávania.

Výchova a vzdelávanie sa môže uskutočňovať ako bilingválne vzdelávanie v štátnom jazyku a súčasne v cudzom jazyku – anglickom, nemeckom, francúzskom, ruskom, španielskom alebo talianskom. Za bilingválne vzdelávanie sa nepovažuje situácia, ak sú niektoré predmety vyučované v nemeckom jazyku na školách, kde má nemecký jazyk postavenie jazyka národnostnej menšiny. V takom prípade ide o školu s vyučovaním jazyka národnostnej menšiny.

10 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania

Pri výchove a vzdelávaní žiaka so zdravotným znevýhodnením alebo žiaka s nadaním, v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, je nutné zohľadniť všetky jeho individuálne potreby pri prekonávaní prekážok a bariér, ktorým pri vzdelávaní čelí pri dosahovaní svojho plného potenciálu alebo pri využívaní svojich práv sú vzdelávaní na rovnocennom základe s ostatnými žiakmi.

Zohľadňovanie individuálnych potrieb žiaka zabezpečuje rovnocenný, primeraný a efektívny prístup pri učení, v účasti na výchove a vzdelávaní spolu s ostatnými žiakmi školy, pri všetkých činnostiach kolektívu triedy, pri ktorých je to možné. Žiak, ktorý má zariadením poradenstva a prevencie diagnostikované zdravotné znevýhodnenie alebo nadanie, môže mať zároveň poskytnuté podporné opatrenia podľa vyjadrenia pedagogického zamestnanca školy, odborného zamestnanca školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie. Tieto podporné opatrenia je škola povinná zabezpečiť podľa písomného vyjadrenia riaditeľa školy, okrem prípadov, ak nemá personálne, priestorové, materiálno-technické alebo finančné podmienky v navrhovanom rozsahu a nemá možnosť ich zabezpečiť.

10.1 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa vzdeláva spolu s ostatnými žiakmi v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania²².

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa do školy prijíma rozhodnutím riaditeľa školy na základe žiadosti zákonného zástupcu, ktorej súčasťou je správa z diagnostického vyšetrenia zariadenia poradenstva a prevencie, ktorá obsahuje návrh podporného opatrenia²³.

Žiak so zdravotným znevýhodnením sa môže vzdelávať aj v špeciálnej triede základnej školy, v základnej škole pre žiakov so zdravotným znevýhodnením.²⁴

Školský vzdelávací program školy a výchovný program školského zariadenia je vypracovaný v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, so zákazom diskriminácie a zákazom segregácie podľa osobitných predpisov.²⁵

V školskom vzdelávacom programe môže škola definovať podmienky pre výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami,²⁶ ako:

- spoluprácu členov školského podporného tímu, pedagogických zamestnancov a odborných zamestnancov,
- špecifiká organizácie výchovno-vzdelávacieho procesu žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Pri výchove a vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením je dôležité zabezpečiť spoluprácu so školským podporným tímom, zariadením poradenstva a prevencie a so zákonnými zástupcami žiaka.

Žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a učebného plánu školy, ktorú navštevuje. Ak žiakovi so zdravotným znevýhodnením jeho špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu, a ani podľa príslušného vzdelávacieho programu pre žiakov so zdravotným znevýhodnením, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

Individuálny vzdelávací program žiaka so zdravotným znevýhodnením vypracuje na základe odporúčaní zariadenia poradenstva a prevencie a po konzultácii so zákonným zástupcom žiaka pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odbornými zamestnancami školy; ak ide o žiaka najmenej v piatom ročníku, aj po konzultácii s týmto žiakom. Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu je možné vychádzať zo vzdelávacích programov pre žiakov so zdravotným znevýhodnením. Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka²⁷. Individuálny vzdelávací program žiaka možno priebežne počas školského roka upravovať tak, aby zohľadňoval aktuálne potreby žiaka.

²² § 2 písm. ag) a § 3 písm. e) zákona č. 245/2008 Z. z.

²³ § 145a, § 145b a § 61 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.

²⁴ § 97. zákona č. 245/2008 Z. z.

²⁵ § 3 písm. f) zákona č. 245/2008 Z. z.

²⁶ § 7 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.

²⁷ § 7a ods. 1 vyhlášky č. 223/2022 Z. z.

Ak žiak, ktorému jeho zdravotný stav neumožňuje účasť na vzdelávaní v škole, plní školskú dochádzku osobitným spôsobom formou individuálneho vzdelávania²⁸, zabezpečuje škola v maximálnej možnej miere podmienky pre jeho vzdelávanie v súlade s vyjadrením všeobecného lekára pre deti a dorast alebo zariadenia poradenstva a prevencie. Žiak, ktorý bol oslobodený od vzdelávania vo vyučovacom predmete alebo jeho časti²⁹, môže využívať tieto vyučovacie hodiny na posilnenie výučby iného vyučovacieho predmetu alebo špecifickú pedagogickú a odbornú podporu a intervenciu v súlade s odporúčením zariadenia poradenstva a prevencie.

Žiak so zdravotným znevýhodnením môže mať namiesto vyučovacieho predmetu telesná a športová výchova predmet zdravotná telesná výchova, ktorý je špecifickou formou telesnej a športovej výchovy.³⁰

Pre žiakov s narušenou komunikačnou schopnosťou ľahkého stupňa a žiakov s vývinovými poruchami ľahkého stupňa, ktorí k 1. septembru dosiahli fyzický vek šesť rokov, nepokračujú v plnení povinného predprimárneho vzdelávania a nie je u nich predpoklad zvládnutia prvého ročníka základnej školy, možno zriadiť úvodný ročník³¹.

[Pre žiakov v adaptačných triedach obsah vzdelávania vychádza z učebných osnov školy pre ročník, do ktorého boli zaradení, pričom sú im poskytované podporné opatrenia odporúčané zariadením poradenstva a prevencie.](#)

10.2 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov s nadaním je umožniť im vzdelávať sa a rozvíjať v súlade s ich vývinovými charakteristikami (napr. akcelеровaný kognitívny vývin) a s prihliadnutím na možné vývinové špecifiká, súvisiace s ich nadaním (napr. asynchrónny vývin).

Nadaný žiak sa vzdeláva podľa školského vzdelávacieho programu a rámcového učebného plánu školy. Ak špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby neumožňujú nadanému žiakovi, aby sa vzdelával podľa školského vzdelávacieho programu školy, a ani podľa vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním, žiak sa vzdeláva podľa individuálneho vzdelávacieho programu s informovaným súhlasom zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia. Individuálny vzdelávací program nadaného žiaka vypracováva po konzultácii so zákonným zástupcom žiaka (ak ide o žiaka najmenej v piatom ročníku, aj po konzultácii s týmto žiakom) pedagogický zamestnanec poverený riaditeľom školy v spolupráci so školským špeciálnym pedagógom, pedagogickým asistentom a odborným zamestnancom školy, prípadne aj s ostatnými vyučujúcimi. Individuálny vzdelávací program obsahuje podporné opatrenia¹⁷ na základe vyjadrenia pedagogického zamestnanca, odborného zamestnanca školy alebo zariadenia poradenstva a prevencie.

Pri tvorbe individuálneho vzdelávacieho programu je možné vychádzať zo vzdelávacieho programu pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním.³² Je potrebné prihliadať primárne na individuálne špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby konkrétneho žiaka, vrátane potrieb vyplývajúcich zo zdravotného alebo sociálneho znevýhodnenia.

²⁸ § 24 ods. 2 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z.

²⁹ § 31 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z.

³⁰ § 7 ods. 4 vyhlášky č. 223/2022 Z. z.

³¹ § 29 ods. 9 písm. a), b) zákona č. 245/2008 Z. z.

³² Vzdelávací program pre žiakov so všeobecným intelektovým nadaním je zverejnený na webovom sídle Národného inštitútu vzdelávania a mládeže.

Triedy s rozšíreným vyučovaním niektorých predmetov alebo športové triedy možno zriaďovať aj pre tých žiakov, ktorí neboli diagnostikovaní ako nadaní žiaci so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ale vybraní na základe kritérií určených riaditeľom školy. Za triedy pre žiakov s nadaním sú pokladané iba tie triedy, ktorých žiaci boli ako nadaní diagnostikovaní zariadením poradenstva a prevencie.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je úlohou školy zabezpečiť žiakom s nadaním špecifické podmienky pre úspešné rozvíjanie ich nadania a optimalizáciu vývinu ich osobnosti, najmä:

- špecifikovať v školskom vzdelávacom programe, resp. v individuálnom vzdelávacom programe ciele vzdelávania s ohľadom na druh a stupeň rozvíjaného nadania, na potrebu všestranného osobnostného rozvoja nadaných žiakov a na prípadné špecifické vývinové charakteristiky, súvisiace s nadaním (napr. asynchrónia, dysfunkčný perfekcionizmus, senzitivita);
- zabezpečiť vzdelávanie nadaných žiakov materiálne, metodicky i personálne;
- v prípade potreby spolupracovať so psychológom, prípadne s iným odborným zamestnancom;
- v prípade umelecky nadaných žiakov spolupracovať s učiteľom konkrétnej umeleckej disciplíny a športovo nadaných žiakov so školským trénerom;
- akceptovať nadaných žiakov a rešpektovať špecifiká ich osobnosti a správania;
- dbať na komplexný rozvoj osobnosti nadaných žiakov;
- zamestnávať žiakov zmysluplne, zadávať im stimulujúce úlohy a uplatňovať diferencovaný prístup vo vyučovaní, vrátane postupov zameraných na rozvoj samostatnosti a tvorivosti žiakov, napr. projektové vyučovanie;
- umožniť žiakom vzdelávanie pod vedením tútora alebo vzdelávanie v konkrétnom predmete pod vedením učiteľa školy vyššieho stupňa;
- viesť žiakov k realistickému hodnoteniu vlastných schopností i výsledkov svojej práce, sebareflexii a sebaaprijatii;
- viesť žiakov k vzájomnej spolupráci.

11 Osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov v národnostných školách a národnostných triedach

Výchova a vzdelávanie v jazyku národnostnej menšiny sa zaručuje v národnostných školách a národnostných triedach. Výchovno-vzdelávacia činnosť v národnostných školách a národnostných triedach sa zameriava aj na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám.

Prostriedkom na dosiahnutie cieľov výchovy a vzdelávania je vyučovanie jazyka národnostnej menšiny a vyučovanie vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov v jazyku národnostnej menšiny v rámci všetkých cyklov vzdelávania.

Podporné opatrenia vo výchove a vzdelávaní, ktoré nadväzujú na osobitosti výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, sa vzťahujú aj na výchovu a vzdelávanie žiakov v národnostných školách a národnostných triedach. Pri realizácii podporných opatrení je žiadúce, aby pedagogickí zamestnanci a odborní zamestnanci, ktorí poskytujú podporné opatrenia, spĺňali jazykové a kvalifikačné predpoklady v zmysle platnej legislatívy a ovládali aj jazyk národnostnej menšiny.

Osobitosťami výchovy a vzdelávania v národnostných školách a národnostných triedach sú:

- a. vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu *jazyk národnostnej menšiny a literatúra*,
- b. vyučovanie vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov v jazyku národnostnej menšiny v rámci všetkých cyklov vzdelávania,
- c. vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu *slovenský jazyk a literatúra ako L₁*, resp. vyučovanie povinného vyučovacieho predmetu *slovenský jazyk a slovenská literatúra* pre školy s vyučovacím jazykom maďarským, ktorý sa vyučuje metódami a formami výchovy a vzdelávania ako cudzí jazyk (*L₂*),
- d. vymedzenie špecifického obsahu povinných vyučovacích predmetov vzdelávacej oblasti *Človek a spoločnosť* vo všetkých cykloch, prostredníctvom ktorého žiaci národnostných škôl a národnostných tried poznávajú realie, hodnoty a kultúru vlastnej národnostnej menšiny,
- e. vymedzenie špecifického obsahu vzdelávacej oblasti *Umenie a kultúra* vo všetkých cykloch, prostredníctvom ktorého žiaci národnostných škôl a národnostných tried poznávajú realie a hodnoty vlastnej národnostnej kultúry,
- f. používanie edukačných publikácií pre národnostné školy a národnostné triedy, ktoré sú v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania v zmysle školského zákona,
- g. vedenie pedagogickej dokumentácie³³ školy dvojjazyčne, a to v štátnom jazyku a jazyku príslušnej národnostnej menšiny,
- h. školský vzdelávací program národnostnej školy musí byť vypracovaný v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania s príslušným štátnym vzdelávacím programom a má obsahovať aj časť zameranú na zachovanie a rozvoj kultúrnej a jazykovej identity žiakov patriacich k národnostným menšinám.

³³ Rozsah pedagogickej dokumentácie a ďalšej dokumentácie, ktorá sa vedie dvojjazyčne, určuje § 5 ods. 6 Vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 21/2022 Z. z. o pedagogickej dokumentácii a ďalšej dokumentácii.

12 Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka – dieťaťa cudzinca³⁴ (ďalej len „žiak – cudzinec“) a uplatňujú sa podporné opatrenia³⁵ v rozsahu a intenzite, ktorá zodpovedá jeho potrebám.

Podporné opatrenia môžu byť zamerané na:

- a. ~~uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní, vrátane metód a foriem skúšania a hodnotenia,~~
- b. ~~podporu na osvojovanie si štátneho (slovenského) jazyka a zároveň podporu na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk,~~
- c. ~~využívanie kompenzačných a špeciálnych edukačných pomôcok,~~
- d. ~~identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, monitoringu a hodnotenia rizík.~~

~~Úprava cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania sa môže realizovať formou rozloženia v rámci vzdelávacieho cyklu či stupňa vzdelania, tzn. že pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na úroveň doterajšieho vzdelania, ovládanie vyučovacieho jazyka a na ďalšie individuálne osobitosti žiakov – detí cudzincov.~~

~~Hodnotenie žiakov – cudzincov je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, tak ako aj u ostatných žiakov školy. Vo všeobecnosti u všetkých žiakov – cudzincov zaradených na základné vzdelávanie v adaptačnom období³⁶ platí, že je potrebné zohľadňovať pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka, nakoľko sa jedná o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Zároveň platí, že základná škola môže zohľadniť úroveň ovládania štátneho jazyka žiaka – cudzinca aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania.³⁷ Žiaka – cudzinca je žiadúce hodnotiť individuálne, prispôbiť hodnotenie špecifickým potrebám a rozvojovým možnostiam tohto žiaka.~~

~~Podporný systém hodnotenia žiaka – cudzinca nastavujú pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami alebo so školským podporným tímom, respektíve s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie.~~

~~Počas adaptačného obdobia žiaka – cudzinca, v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka školy, sa odporúča pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie, a to najmä u žiakov 1. stupňa základnej školy. U žiakov 2. stupňa základnej školy sa odporúča hodnotiť slovné, prípadne doplniť klasifikáciu slovným hodnotením (tzv. kombinované hodnotenie). Pokiaľ je to možné, pri hodnotení žiaka – cudzinca sa zohľadnia aj výsledky predchádzajúceho vzdelávania na škole v cudzine (dostupné v listinnej alebo digitálnej podobe).~~

³⁴ § 146 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.

³⁵ § 145a a § 145b zákona č. 245/2008 Z. z.

³⁶ Adaptačné obdobie žiaka – cudzinca je obdobie prvého roku vzdelávania (t. j. dve hodnotiace obdobia/ jedno hodnotiace obdobie = jeden polrok školského roka) žiaka v škole na území Slovenskej republiky

³⁷ § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.

~~Ak sa trieda, v ktorej je zaradený žiak – cudzinec, hodnotí klasifikačnými stupňami, odporúča sa žiakovi minimálne počas adaptačného obdobia upraviť formu hodnotenia. Iná forma hodnotenia pre tohto žiaka – cudzinca, sa uvedie do zápisnice z pedagogickej rady aj s predpokladanou dĺžkou obdobia, počas ktorého bude tento žiak hodnotený inak ako ostatní žiaci príslušnej triedy v príslušnom vyučovacom predmete.~~

~~Ostatným žiakom triedy je vhodné vysvetliť, prečo je žiak – cudzinec hodnotený inak.~~

Základné princípy hodnotenia:

- ~~— prihliadať na úroveň ovládania vyučovacieho jazyka žiakom,~~
- ~~— hodnotiť pokrok a osvojenie si vzdelávacieho obsahu,~~
- ~~— zohľadňovať pri hodnotení individuálnu situáciu.~~

~~Žiakom – cudzincom sa na odstránenie jazykových bariér poskytuje **jazyková podpora**. Jazykovú podporu zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania žiakov – cudzincov a podmienok školy. Jazykovú podporu môže poskytovať podľa rozhodnutia vedenia školy pedagogický zamestnanec školy, alebo škola sprostredkuje jazykový kurz zabezpečovaný externým poskytovateľom, ktorý je realizovaný priamo v škole, mimo školy alebo dištančnou formou prostredníctvom prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí. V prípade dištančnej formy sa odporúča žiakovi zabezpečiť materiálnu a technickú asistenciu zo strany školy. Škola vytvára skupiny od 1 do 8 žiakov. Skupina môže byť z hľadiska prvého (materinského) jazyka žiakov a veku zmiešaná.~~

~~Na základe výsledkov jazykovej diagnostiky je žiak zaradený do jedného z troch variantov jazykovej podpory.~~

~~Žiak bez znalosti slovenského jazyka³⁸ je vzdelávaný v rámci intenzívnej jazykovej podpory podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – úroveň 1 s minimálnou časovou dotáciou 48 hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 200 vyučovacích hodín.~~

~~Žiakovi so základnou úrovňou ovládania slovenského jazyka (približne na úrovni A1 – A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) sa poskytuje jazyková podpora podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – úroveň 2 s minimálnou časovou dotáciou 64 hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 150 vyučovacích hodín.~~

~~Žiakovi s dostatočnou znalosťou slovenského jazyka (prahová úroveň, t. j. približne na úrovni B1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) je poskytovaná individuálna jazyková podpora podľa jeho potrieb a nárokov vzdelávania. V prípade nedostatočnej znalosti akademického jazyka je odporúčaná jazyková podpora s časovou dotáciou 100 vyučovacích hodín prispôbená individuálnym jazykovým potrebám žiaka. Podpora je poskytovaná súbežne aj v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu.~~

~~Žiakovi s potrebou podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka v národnostných školách alebo národnostných triedach môže škola poskytnúť podporu cez rozšírené vzdelávanie v rámci povinného vyučovacieho predmetu, voliteľného vyučovacieho predmetu, kurzu či doučovania~~

³⁸ Žiak na najnižšej úrovni ovládania jazyka nedokáže odpovedať na otázky týkajúce sa jeho osoby a rodiny, aj keď mu partner v komunikácii aktívne pomáha. Nerozumie bežným frázam. Neovláda elementárnu slovnú zásobu a elementárne gramatické pravidlá používané v najfrekvencovanejších komunikačných situáciách. Neovláda dostatočne slovenskú abecedu.

~~so zameraním na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy. V prípade jazykového kurzu ho môže škola sprostredkovať aj cez externého poskytovateľa, ktorý je realizovaný priamo v škole, mimo školy alebo dištančnou formou prostredníctvom prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí. V prípade dištančnej formy sa odporúča žiakovi zabezpečiť materiálo-technickú asistenciu zo strany školy. Žiaci – deti cudzincov v národnostných školách a národnostných triedach, ktorí taktiež neovládajú slovenský jazyk, postupujú pri osvojovaní si slovenského jazyka spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby, napríklad keď nastúpia do školy v inom ako 1. ročníku, môžu školy využiť i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka.~~

Jazyková podpora vo forme jazykového kurzu môže byť podľa podmienok školy poskytnutá žiakovi – cudzincovi aj formou individuálneho vzdelávacieho programu na základe odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie³⁹. V rámci individuálneho vzdelávacieho programu na základe jazykovej diagnostiky škola upraví žiakovi vzdelávací program nahradením časti programu vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra, ak ide o žiaka, ktorý sa vzdeláva na škole s vyučovacím jazykom maďarským (okrem žiaka prvého ročníka), vzdelávacím programom jazykového kurzu podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk.

Pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na individuálne výchovno-vzdelávacie potreby žiaka – dieťaťa cudzinca³⁴ (ďalej len „žiak – cudzinec“) a uplatňujú sa podporné opatrenia³⁵ žiaka – cudzinca v rozsahu a intenzite, ktorá zodpovedá jeho potrebám.

Podporné opatrenia môžu byť zamerané na:

- uplatňovanie personalizovaného a diferencovaného prístupu úpravou cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania, metód, foriem a prístupov vo výchove a vzdelávaní, vrátane metód a foriem skúšania a hodnotenia dosiahnutých výsledkov vo výchove a vzdelávaní,
- podporu na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy a zároveň podporu na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy, pokiaľ ním je iný ako slovenský jazyk,
- poskytnutie špeciálnych edukačných publikácií a kompenzačných pomôcok,
- identifikáciu potrieb, prekážok a bariér vo výchove a vzdelávaní formou pedagogickej a orientačnej diagnostiky, monitoringu a hodnotenia rizík.

Úprava cieľov a obsahu výchovy a vzdelávania sa môže realizovať formou rozloženia v rámci vzdelávacieho cyklu či stupňa vzdelania, tzn. že pri realizácii výchovno-vzdelávacieho procesu sa berie ohľad na úroveň doterajšieho vzdelania, ovládanie vyučovacieho jazyka a na ďalšie individuálne osobitosti žiakov – detí cudzincov.

Hodnotenie žiaka – cudzinca je nevyhnutná súčasť výchovno-vzdelávacieho procesu, tak ako aj u ostatných žiakov školy. Vo všeobecnosti u všetkých žiakov – cudzincov zaradených na základné vzdelávanie v adaptačnom období ³⁶ platí, že je potrebné zohľadňovať pri ich hodnotení nedostatočnú znalosť štátneho jazyka, resp. vyučovacieho jazyka, nakoľko sa jedná o závažnú súvislosť, ktorá ovplyvňuje ich výkon. Zároveň platí, že základná škola môže zohľadniť úroveň

³⁹ Podľa § 7a ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.

³⁴ § 146 ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z.

³⁵ § 145a a § 145b zákona č. 245/2008 Z. z.

³⁶ Adaptačné obdobie žiaka – cudzinca je obdobie prvého roku vzdelávania (t. j. dve hodnotiace obdobia/ jedno hodnotiace obdobie = jeden polrok školského roka) žiaka v škole na území Slovenskej republiky.

ovládania štátneho jazyka žiaka – cudzinca aj v ďalších rokoch jeho vzdelávania³⁷₄₀. Žiaka – cudzinca je žiadúce hodnotiť individuálne, prispôbiť hodnotenie špecifickým potrebám a rozvojovým možnostiam tohto žiaka.

Podporný systém hodnotenia žiaka – cudzinca nastavujú pedagogickí zamestnanci v spolupráci s odbornými zamestnancami alebo so školským podporným tímom, respektíve s odbornými zamestnancami zariadenia poradenstva a prevencie.

Počas adaptačného obdobia žiaka – cudzinca, v čase osvojovania si vyučovacieho jazyka školy, sa odporúča pri priebežnom aj súhrnnom hodnotení využívať prevažne slovné hodnotenie, a to najmä u žiakov 1. stupňa základnej školy. U žiakov 2. stupňa základnej školy sa odporúča hodnotiť slovné, prípadne doplniť klasifikáciu slovným hodnotením (tzv. kombinované hodnotenie). Pokiaľ je to možné, pri hodnotení žiaka – cudzinca sa zohľadnia aj výsledky predchádzajúceho vzdelávania na škole v cudzine (dostupné v listinnej alebo digitálnej podobe).

Ak sa trieda, v ktorej je zaradený žiak – cudzinec, hodnotí klasifikačnými stupňami, odporúča sa žiakovi minimálne počas adaptačného obdobia upraviť formu hodnotenia. Iná forma hodnotenia pre tohto žiaka – cudzinca, sa uvedie do zápisnice z pedagogickej rady aj s predpokladanou dĺžkou obdobia, počas ktorého bude tento žiak hodnotený inak ako ostatní žiaci príslušnej triedy v príslušnom vyučovacom predmete.

Ostatným žiakom triedy je vhodné vysvetliť, prečo je žiak – cudzinec hodnotený inak.

Základné princípy hodnotenia:

- prihliadať na úroveň ovládania vyučovacieho jazyka žiakom,
- hodnotiť pokrok a osvojenie si vzdelávacieho obsahu,
- zohľadňovať pri hodnotení individuálnu situáciu.

Pre žiakov – cudzincov sa na odstránenie jazykových bariér organizujú základné a rozširujúce kurzy štátneho jazyka a podpora pri osvojení si štátneho (slovenského) jazyka vyučovacieho jazyka, ktorá sa poskytuje aj žiakom, ktorí majú občianstvo Slovenskej republiky, odlišný materinský jazyk a potrebujú podporu pri osvojení si vyučovacieho jazyka sa na odstránenie jazykových bariér poskytuje (ďalej „jazyková podpora“). Jazykovú podporu zabezpečuje škola v rozsahu podľa výsledkov jazykovej diagnostiky, aktuálne platných podmienok vzdelávania žiakov – cudzincov v súlade s Katalógom podporných opatrení³⁸ a podmienok školy. Jazykovú podporu môže poskytovať podľa rozhodnutia vedenia školy pedagogický zamestnanec školy, alebo škola sprostredkuje jazykový kurz zabezpečovaný externým poskytovateľom, ktorý je realizovaný priamo v škole, mimo školy alebo dištančnou formou prostredníctvom prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí. V prípade dištančnej formy sa odporúča žiakovi zabezpečiť materiálno-technickú asistenciu zo strany školy. Škola vytvára skupiny od 1 do 10 žiakov. Skupina môže byť z hľadiska prvého (materinského) jazyka žiakov a veku zmiešaná.

Na základe výsledkov jazykovej diagnostiky je žiak zaradený do jedného z troch variantov jazykovej podpory.

³⁷ § 55 ods. 5 zákona č. 245/2008 Z. z.

³⁸ <https://podporneopatrenia.minedu.sk/>

Žiak – cudzinec bez znalosti slovenského jazyka³⁹ je vzdelávaný v rámci intenzívnej jazykovej podpory podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – úroveň 1 s minimálnou časovou dotáciou 48 hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 200 vyučovacích hodín a v prípade žiaka občana Slovenskej republiky s časovou dotáciou 66 hodín na jeden kurz.

Žiakovi so základnou úrovňou ovládania slovenského jazyka (približne na úrovni A1 – A2 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) sa poskytuje jazyková podpora podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk – úroveň 2 s minimálnou časovou dotáciou 64 hodín a s odporúčanou časovou dotáciou 150 vyučovacích hodín a v prípade žiaka občana Slovenskej republiky, s časovou dotáciou 33 hodín na jeden kurz.

Žiakovi s dostatočnou znalosťou slovenského jazyka (prahová úroveň, t. j. približne na úrovni B1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky) je poskytovaná individuálna jazyková podpora podľa jeho potrieb a nárokov vzdelávania. V prípade nedostatočnej znalosti odborného (akademického) jazyka je odporúčaná jazyková podpora s časovou dotáciou 100 vyučovacích hodín prispôbená individuálnym jazykovým potrebám žiaka. Podpora je poskytovaná súbežne aj v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu.

Žiakovi – cudzincovi a žiakom, ktorí majú občianstvo Slovenskej republiky, odlišný materinský jazyk s potrebou podpory pri osvojovaní si vyučovacieho jazyka školy, vrátane národnostných škôl alebo národnostných tried, môže škola poskytnúť podporu aj formou vzdelávania v adaptačnej triede v rámci povinných vyučovacích predmetov, voliteľného vyučovacieho predmetu, kurzu či doučovania so zameraním na osvojovanie si vyučovacieho jazyka školy. V prípade jazykového kurzu ho môže škola sprostredkovať aj cez externého poskytovateľa, ktorý je realizovaný priamo v škole, mimo školy alebo dištančnou formou prostredníctvom prostriedkov založených na využívaní počítačových sietí. V prípade dištančnej formy sa odporúča žiakovi zabezpečiť materiálno-technickú asistenciu zo strany školy. Žiaci – cudzinci v národnostných školách a národnostných triedach, ktorí neovládajú vyučovací jazyk školy, ani slovenský jazyk, postupujú pri osvojovaní si slovenského jazyka spolu s ostatnými žiakmi. V prípade potreby, napríklad keď nastúpia do školy v inom ako 1. ročníku, môžu školy využiť i vyššie zmienené podporné opatrenia na osvojenie si slovenského jazyka.

Jazyková podpora môže byť žiakovi poskytnutá na základe odporúčania zariadenia poradenstva a prevencie a s informovaným súhlasom zákonného zástupcu zaradením do adaptačnej triedy na nevyhnutný čas, najviac na jeden školský rok alebo formou individuálneho vzdelávacieho programu⁴⁰. V rámci individuálneho vzdelávacieho programu na základe jazykovej diagnostiky škola upraví žiakovi vzdelávací program nahradením časti programu vyučovacieho predmetu slovenský jazyk a literatúra alebo slovenský jazyk a slovenská literatúra, ak ide o žiaka, ktorý sa vzdeláva v škole s vyučovacím jazykom maďarským (okrem žiaka prvého ročníka), vzdelávacím programom jazykového kurzu podľa vzdelávacieho štandardu pre slovenský jazyk ako druhý jazyk.

³⁹ Žiak na najnižšej úrovni ovládania jazyka nedokáže odpovedať na otázky týkajúce sa jeho osoby a rodiny, aj keď mu partner v komunikácii aktívne pomáha. Nerozumie bežným frázam. Neovláda elementárnu slovnú zásobu a elementárne gramatické pravidlá používané v najfrekvencovanejších komunikačných situáciách. Neovláda dostatočne slovenskú abecedu.

⁴⁰ Podľa § 7a ods. 3 zákona č. 245/2008 Z. z.

Záverečné ustanovenia

Úloha štátneho vzdelávacieho programu

Štátny vzdelávací program je základný dokument, ktorý vymedzuje obsah a ciele vzdelávania, podľa školského zákona je napísaný tak, aby školám umožňoval zohľadniť mnohoraké potreby svojich žiakov a realizovať svoju víziu a naplňovať vlastné ciele školy. Preto rámcovo vymedzuje ciele výchovy a vzdelávania, obsah a rozsah výchovy a vzdelávania. Podrobnejšiu informáciu o zamýšľanom obsahu, procese a hodnotení vzdelávania v konkrétnej škole obsahuje školský vzdelávací program.

Nový štátny vzdelávací program je súčasťou komplexných zmien základného vzdelávania, ktoré zasahujú nielen oblasť obsahu vzdelávania, ale aj tvorbu novej kultúry a étosu školy, ktorú je možné charakterizovať ako učiaca sa organizácia. Nadväzuje na Štátny vzdelávací program predprimárneho vzdelávania v materských školách, ktorý vytvoril podmienky na prepojenie so Štátnym vzdelávacím programom pre základné vzdelávanie (ďalej len „štátny vzdelávací program“). Zohľadňuje priority štátu v oblasti vzdelávania, ktorými sú predovšetkým rozvoj poznania a stratégií poznávania, podpora kritického myslenia, rozvoj morálneho charakteru a tvorivého prístupu k životu, inklúzia, výchova k environmentálnej zodpovednosti, k etickým princípom, k zdraviu a digitálna transformácia.

Používanie Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie

Podľa Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (ďalej len „ŠVP“), schváleného dňa 31. 3. 2023 pod č. 2023/831:7-A2140 v znení jeho dodatkov:

- a. sa môže uskutočňovať výchova a vzdelávanie od prvého ročníka:
 - od školského roku 2023/2024 v základných školách, s ktorými bude uzavretá dohoda o experimentálnom overovaní,
 - od školského roku 2024/2025 alebo 2025/2026 v základných školách na základe registrácie školy v rezortnom informačnom systéme,
- b. od školského roku 2026/2027 s povinnosťou pre všetky základné školy postupovať podľa neho vo výchove a vzdelávaní od prvého ročníka.

Stratégia revízií

ŠVP môže byť revidovaný na základe dát a informácií z terénu (prax založená na dôkazoch). Predpokladom revízie je evidencia o nutnosti zmien na úrovni jednotlivých častí ŠVP⁴³, najmä však na úrovni vzdelávacích štandardov, ktoré preukázateľne smerujú k vytvoreniu predpokladu na zlepšenie základného vzdelávania.

Proces revízie musí prebiehať aj s ohľadom na tvorbu kritériálnych/overovacích testov a tvorbu edukačných publikácií. Rozsah navrhovaných zmien je postupný a umožňuje priebežnú adaptáciu všetkých aktérov vzdelávania.

Do ŠVP je možné vstupovať na úrovni všetkých jeho častí do roku 2026 (so zverejnením zmien spravidla do apríla daného roku):

- Revíziou vzdelávacích štandardov pre prvý cyklus v roku 2026 (najneskôr do apríla 2026)
- Revíziou vzdelávacích štandardov pre druhý cyklus v roku 2028 (najneskôr do apríla 2028)
- Revíziou vzdelávacích štandardov pre tretí cyklus v roku 2032 (najneskôr do apríla 2032)

Po prvej revízii vzdelávacích štandardov daného cyklu, môže revízia prebiehať pravidelne po intervale jeho trvania (spravidla so zverejnením zmien do apríla daného roku).

Gramatická poznámka

Na označenie osôb v ŠVP sa používa zástupný mužský rod. Napríklad pojmy učiteľ, žiak sú v tomto dokumente používané ako pedagogické kategórie alebo na označenie profesijnej skupiny, t. j. vo význame žiak i žiačka, učiteľ i učiteľka. Výrazy nie sú prechyľované do ženského rodu, aby nedošlo k zníženiu zrozumiteľnosti textu.

⁴³ Konkrétne ciele výchovy a vzdelávania, Profil absolventa, Charakteristika odboru vzdelávania a jeho dĺžka, Stupne vzdelania, Forma výchovy a vzdelávania, Vzdelávacie oblasti, Vzdelávacie štandardy, Rámcové učebné plány, Vyučovací jazyk, Osobitosti výchovy a vzdelávania – žiakov so zdravotným znevýhodnením a žiakov s nadaním, žiakov v národnostných školách a v národnostných triedach – v súlade s princípmi inkluzívneho vzdelávania, Osobitosti výchovy a vzdelávania cudzincov